

ÖNERGELER

**Barış ve Demokrasi Partisi Grubu Adına Grup Başkanvekili
ve Şırnak Milletvekili Hasip KAPLAN'ın (10/108),
Kütahya Milletvekili Alim IŞIK ve 21 Milletvekilinin (10/155),
Ankara Milletvekili Cevdet ERDÖL ve 20 Milletvekilinin (10/156),
Adana Milletvekili Necdet ÜNÜVAR ve 20 Milletvekilinin (10/157),
İzmir Milletvekili Erdal AKSÜNGER ve 27 Milletvekilinin (10/158),
Gaziantep Milletvekili Mehmet ERDOĞAN ve 27 Milletvekilinin (10/159),
Eskişehir Milletvekili Ruhsar DEMİREL ve 20 Milletvekilinin (10/160);**

**Bilgi Toplumu Olma Yolunda Bilişim Sektöründeki Gelişmeler ile İnternet
Kullanımının Başta Çocuklar, Gençler ve Aile Yapısı Üzerinde Olmak Üzere
Sosyal Etkilerinin Araştırılması Amacıyla Bir Meclis Araştırması Açılmasına
İlişkin Önergeleri ve (10 /108, 155, 156, 157, 158, 159, 160) Esas Numaralı
Meclis Araştırması Komisyonu Raporu**

ÖNERGE METİNLERİ

1- Barış ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan'ın, telif hakları konusunda yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/108)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemizde sık sık tartışılan, "Telif Hakları" konusunda, müzik, sinema, tiyatro, edebiyat, bilim, kültür ve sanat alanında yaşanan sorunların araştırılması ve bu konuda gerekli çalışmaların yapılması için Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Hasip Kaplan
Grup Başkan Vekili

Gerekçe:

Müzik, sinema, tiyatro, edebiyat, bilim, kültür, sanat alanında telif haklarından, fikri sınai mülkiyet haklarına, patent, ticari marka ve ticari sırlar rejimi dâhil her alanda eser sahiplerinin hakları ihlal ediliyor.

Teknik ve bilişim alanındaki gelişmeler sonucu, dijital ortamdaki eserler olduğu gibi istenilen sayıda kopya edilebiliyor. Kopyadan kopya kolay çoğaltılmakta, dağıtılmakta, dijital medyada iletilmekte, elektronik posta ile artık milyonlarca cep telefonu ile telif hakkına konu olan bir eser postalanmakta, web aracılığı ile milyonlara ulaştırılmaktadır. Başta müzik endüstrisi olmakla eser sahipleri zarar görmekte, artık yapımcılar albüm yapamaz duruma düşmektedir.

Yaşar Kemal'in, Orhan Pamuk'un, Elif Şafak'ın eserleri korsan olarak ertesi gün her yerde satılabiliyor. Sinema alanında bin bir emek ve büyük maliyetlerle çekilen filmler, Yılmaz Güney'in "Yol" filmi, ekranların sevilen dizileri CD/DVD'lerle anında tezgâhlarda. Sezen Aksu'nun "Gülümse", Tarkan'ın "Şıkıdım" Şıwan Perwer'in "Xalepce", Zülfü Livaneli'nin "Özgürlük", Ahmet Kaya'nın "Diyarbakır Türküsü" gibi binlerce eser MP3'lerde.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle beraber telif hakları İnternete taşınmıştır. İnternet üzerindeki elektronik kaynak kullanımının son zamanlarda artması, bunların kontrolünü gerektirmiştir. Bu kontrol özellikle eser sahiplerinin hem maddi hem de manevi haklarını koruyacak şekilde sağlanmalıdır.

Sayısal filigran ve şifreleme ile haksız kullanımları kovuşturmaya ve bunlara karşı etkin bir koruma sağlamaya ilişkin çalışmalar engelleniyor. Fikri haklar yönünden yeni teknolojiler sayesinde geliştirilen dezavantajlar, bu teknolojilerden istifade edenler için bir avantaj oluşturmuştur.

Telif hakları, yazar ve sanatçıların kendi eserlerine sahip olma haklarının kanunda ifade edilmesidir. Telif hakları kanunları ülkeden ülkeye değişir. Türkiye'de

teelif hakları 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK) ile korunur. Bu kanun, ilim ve edebiyat eserleri (bilgisayar programları dâhil), musiki eserleri, güzel sanat eserleri ve sinema eserlerini konu almaktadır.

Dijital ortamdaki eserlerin teelif haklarının korunması problemine, şifreleme (encyrption), "metering" ve dijital imza gibi metotlarla teknoloji kendi çözümünü getirirken, İnternetin yaygın ve yoğun kullanıldığı gelişmiş ülkelerde hukuki zeminde bu metotlara destek olan yeni düzenlemelere gidilmekte veya bu yönde çalışmalar yapılmaktadır. İnternetin gelişmesi bütün dünyada büyük bir hızla devam ederken sorunlar çözülmüdü.

Yazarların, sanatçıların, yazılım tasarımcılarının, ilgili kuruluşların, Kültür ve Turizm Bakanlığının çabaları da soruna çözüm getirmedi. Şifre, parola gibi izinsiz erişimi engelleyen tedbirleri aşmaya yarayan teknolojinin yasaklanması. İnternet üzerindeki eserlerin teelif hakkı sahipleri, eserlerine izinsiz erişimi, şifreleme (encyrption), parola vs. gibi tekniklerle engelleyebilirler. Bu koruma engellerini aşmak, teelif hakkının ihlalidir. Böyle bir ihlalde kullanılabilir her türlü aracın üretimi, ithali ve dağıtımını yasaklanabilir, yeni düzenlemelere gidilebilir. Servis sağlayıcıların potansiyel sorumluluğu var. Kullanıcılara ücret karşılığında İnternet erişimi sağlayan şirketlere İnternet servis sağlayıcıları olan (ISS)'lere sorumluluk getirilebilir. Teelif hakları sorunu küresel olup, Türkiye'nin bu konuda ev sahipliği yapacağı, dünyanın tanınmış sanatçıların, uzmanların, kuruluşların, bileşim dünyasının da katılacağı uluslararası bir konferans ile çözümü tartışabilir.

Bu nedenle bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması gerekir.

2- Kütahya Milletvekili Alim Işık ve 21 milletvekilinin, ülkemizde çocuklarımız ve gençlerimiz tarafından kontrolsüz ve yoğun şekilde oynanan online (çevrimiçi) oyunların neden olduğu kayıt dışı sanal ticaretin ve çocuklarımız ve gençlerimiz üzerinde yarattığı etkilerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/155)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemizde çocuklarımız ve gençlerimiz tarafından kontrolsüz ve yoğun şekilde oynanan "online (çevrimiçi) oyunların neden olduğu kayıt dışı sanal ticaretin tespiti, çocuklarımız ve gençlerimiz üzerinde yarattığı etkilerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi" amacıyla Anayasamızın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Gerekçe:

Günümüzde, internet üzerinden oynanan online (çevrimiçi) oyun sektörü, bütün dünyada önlenemez bir şekilde büyümeye devam etmektedir. Oyunların çoğunluğu ücretsiz üyelik sistemi ile ücretsiz olarak oynanabilmekte, fakat bu oyunların aşırı şiddet içeren bazılarında ise kahramanların daha başarılı olması ya da seviye atlayarak silah veya eşya sahibi olması için para ödenebilmektedir. Bu işlemler sonucu oluşan kayıt dışı sanal ticaretin ülkemizde yılda 1 milyar \$'ın üstünde bir meblağa sahip olduğu tahmin edilmektedir.

İnternet üzerinde çocuklar ve gençler arasında büyük rağbet gören bu oyunları oynayanların, kahramanlarını satışa çıkartması, sanal alemde kayıt dışı olarak büyük bir sanal ticaretin yaşanmasına neden olmaktadır. Online olarak oynanan internet oyunlarının sadece ülkemizde 2 milyonun üzerinde kullanıcısı olduğu ve bu oyunların dünya genelindeki yıllık cirosunun 55 milyar dolara ulaştığının tahmin edildiği göz önüne alındığında, bu sektörün büyüklüğü daha da iyi anlaşılabilir.

Anılan oyunlarda seviye atlanması, yani bir üst aşamaya geçilebilmesi için oyuncunun ya internet üzerinden belli bir ücret ödemesi ya da internet başında saatlerce bekleyerek vaktini harcaması gerekmektedir. Dolayısıyla bu tür oyunları oynayanlar, 6 ay veya 1 yıl sonra süper bir kahraman sahibi olabilmekte, ancak daha kısa sürede buna sahip olmak isteyenler ise süper kahraman satın almak zorunda kalmaktadırlar. Ayrıca, oyunda kullanmak üzere eşya ve silah alınması amacıyla para talep edilmekte, bu paralar değişik kanallarla tahsil edilebildiği gibi cep telefonundan kontur transferi ile çok basit ve kayıtsız bir şekilde de tahsil edilebilmektedir.

Bu konulardan haberdar olan pek çok internet korsanı (hacker), süper kahraman sahibi olan oyuncuların şifrelerini kırarak süper kahramanı çalarak yine

internet üzerinden belirli bir ücret karşılığında arzu edenlere satmaktadırlar. İnternet korsanları, süper kahramana sahip olmak için her türlü yolu denemekte ve şiddeti gösterebilmektedirler. Bu kayıt dışı sanal ticaretin vergilendirilememesi ve paraların yurt dışına gitmesinin yanında çocuklarımız ve gençlerimiz üzerinde yarattığı olumsuz etkilerin mutlaka önlenmesi gerekmektedir.

Bu tür online oyunlar sadece çocuklar ve gençler arasında değil, yetişkinler arasında da çok yaygın olarak oynanmaktadır. Genellikle evlerde veya internet kafelerde oynanan bu tür oyunların özellikle ilköğretim çağındaki çocukların psikolojilerini ve sosyal yaşamlarını olumsuz yönde etkilediği belirtilmektedir. Online oyunlar nedeniyle saatlerce bilgisayar başında kalan çocuklarımızın; kendilerini yeterince derslerine veremedikleri için eğitimleri aksamakta, sağlıksız ve sosyal iletişimden yoksun büyümeleri sonucunda aileleri ve arkadaşlarıyla sık sık sorunlar yaşamaktadırlar.

Evlerinde bilgisayarı veya internet bağlantısı olmayan çocuklar ve gençler, çocuklara yasak olmasına rağmen, yeterli denetim yapılmadığından dolayı, bu oyunları oynamak için internet kafelere gitmek zorunda kalmaktadırlar. Bu da güvenlik başta olmak üzere birçok sorunu da beraberinde getirmektedir.

Bilgisayar oyunlarına aşırı düşkünlük, evlilikleri de sarsmaktadır. Ekran karşısından kalkamayan erkeklerin, eşleriyle ilgilenmek yerine bilgisayar oyunlarını tercih etmeleri, eşler arasında sorunların büyümesine ve boşanmaya kadar giden sonuçlara yol açabilmektedir.

Yukarıda özetlenen nedenlerle "ülkemizde oynanan online (çevrimiçi) oyunların neden olduğu kayıt dışı sanal ticaretin tespiti, çocuklarımız ve gençlerimiz üzerinde yarattığı etkilerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi" amacıyla bir Meclis Araştırması açılması gerekli görülmektedir.

1) Alim Işık	(Kütahya)
2) Mehmet Şandır	(Mersin)
3) Ali Halaman	(Adana)
4) S. Nevzat Korkmaz	(Isparta)
5) Lütfü Türkkkan	(Kocaeli)
6) Emin Çınar	(Kastamonu)
7) Ali Uzunırmak	(Aydın)
8) Hasan Hüseyin Türkoğlu	(Osmaniye)
9) Seyfettin Yılmaz	(Adana)
10) Enver Erdem	(Elazığ)
11) Celal Adan	(İstanbul)
12) Kemalettin Yılmaz	(Afyonkarahisar)
13) Bülent Belen	(Tekirdağ)
14) Ali Öz	(Mersin)
15) Yusuf Halaçoğlu	(Kayseri)
16) Mehmet Erdoğan	(Muğla)
17) Necati Özensoy	(Bursa)

- 18) Mesut Dedeođlu
- 19) Sinan Ođan
- 20) Adnan Őefik irkin
- 21) Oktay ztürk
- 22) zcan Yeniçeri

- (Kahramanmaraş)
- (Iğdır)
- (Hatay)
- (Erzurum)
- (Ankara)

3- Ankara Milletvekili Cevdet Erdöl ve 20 milletvekilinin, çocuk ve gençlerimizin İnternet ve diğer bilgi iletişim teknolojilerini kullanırken karşı karşıya oldukları riskleri en aza indirmek ve güvenli bir şekilde bilgiye ulaşmalarını sağlamak için yapılması gerekenlerin, uygunsuz ve/veya kanunsuz içerikleri barındıran İnternet sitelerine uygulanması gerekli müeyyidelerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/156)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Çağımızın en önemli buluşlarından olan internet ve diğer bilgi iletişim teknolojilerinin hayatımıza kattığı kolaylıklar şüphesiz önemlidir. Ancak çocuk ve gençlerimizin bu bilgi iletişim teknolojilerini ve interneti kullanırken bazı risklerle karşı karşıya oldukları da bir gerçektir. Bu risklerin en önemlileri; çocukların cinsel istismarı, çocukların yaşlarıyla uyumsuz görüntü ve içeriklere muhatap bırakılması, aşırı şiddet içeren oyunlar nedeniyle çocukların şiddete karşı duyarsızlaşması, sanal kumar siteleri aracılığıyla çocukların kumara özendirilmesi, uyuşturucu maddelerin özendirilmesi ve temin edilmesinin kolaylaştırılması, sosyal paylaşım sitelerinde kurulan yanlış arkadaşlıklar, uzun süre bilgisayar başında kalmaktan dolayı çocuk ve gençlerin asosyalleşmesi, bedensel ve ruhsal hastalıklara maruz kalmasıdır.

Çocuk ve gençlerimizin internet ve diğer bilgi iletişim teknolojilerini kullanırken karşı karşıya oldukları riskleri en aza indirmek ve onların güvenli bir şekilde bilgiye ulaşmalarını sağlamak için alınması gereken önlemleri tespit etmek, uygunsuz ve/veya kanunsuz içerikleri barındıran internet sitelerine gerekli müeyyidelerin uygulanması ve bu müeyyidelerin sınırlarının araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, TBMM İctüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

1) Cevdet Erdöl	(Ankara)
2) Tülay Selamoğlu	(Ankara)
3) Azize Sibel Gönül	(Kocaeli)
4) İdris Şahin	(Çankırı)
5) Öznur Çalık	(Malatya)
6) Recep Özel	(Isparta)
7) Ramazan Can	(Kırıkkale)
8) Tülay Kaynarca	(İstanbul)
9) Enver Yılmaz	(İstanbul)
10) Sıtkı Güvenç	(Kahramanmaraş)
11) Hilmi Bilgin	(Sivas)
12) Yusuf Başer	(Yozgat)
13) Pelin Gündeş Bakır	(Kayseri)
14) Kemalettin Aydın	(Gümüşhane)
15) Tülay Babuşcu	(Balıkesir)
16) Muzaffer Yurttaş	(Manisa)

- 17) Mehmet Doğan Kubat
- 18) Zeyid Aslan
- 19) Hakkı K yly
- 20) Mustafa Kemal Őerbetçiođlu
- 21) Nevzat Pakdil

- (İstanbul)
- (Tokat)
- (Kastamonu)
- (Bursa)
- (Kahramanmaraş)

4- Adana Milletvekili Necdet Ünüvar ve 20 milletvekilinin, ülkemizde İnternet kullanımının sosyal kesimler arasındaki durumu, kontrolsüz kullanımın meydana getirdiği sorunlar ve güvenlik tehditlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/157)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemizde İnternet kullanım oranı (penetrasyonu) gün geçtikçe dramatik olarak artmaktadır. Toplumumuzun önemli bir bölümü sosyal çılgınlık şeklinde bu teknolojiyi kullanmaktadır. TÜİK Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım İstatistiklerine göre ülkemizde internet kullanım oranı 2004 yılında % 13,3 iken 2010 yılında % 37,6'ya yükselmiştir.

Dünya genelinde, fevkalade faydaları olan ve geçen yüzyılın en önemli icadı kabul edilen internet teknolojisinin, kontrolsüz kullanımı halinde özellikle çocuklar ve aileler üzerinde olumsuz etkileri de görülmeye ve tartışılmaya başlamıştır. Yine suç için kullanıldığında sınır aşan, kural tanımayan, durdurulması çok güç olan bu teknoloji, bağımlılık yapmakta, çocukların ruh ve bedensel gelişimini olumsuz etkileyecek bir araç hâline gelebilmektedir. Özellikle "İnternet cafe"lerde çocukların ve gençlerin suça yönelimini teşvik edecek birçok unsur ve güvenlik tehdidi bulunmaktadır. İnternet dünyasının hızla geliştiği ve ilerlediği düşünüldüğünde "cafe"lerde her geçen gün yeni yeni güvenlik problemlerinin ortaya çıkması, dolayısıyla da bunlar için tedbirler alınması ihtiyacını doğurmuştur. Ayrıca "İnternet cafe"lerde ve oyun salonlarında çocuklarımızın bilgisayar başında çok fazla zaman kaybetmesi ve geçen bu zaman içerisinde aynı zamanda yağlı ve tuzlu yiyecek ve içeceklerin tüketilmesi neticesinde başta obezite olmak üzere birçok sağlık sorununa yol açmaktadır.

Ülkemizde İnternet kullanımının, sosyal kesimler arasındaki durumu, kontrolsüz kullanımın meydana getirdiği sorunlar, güvenlik tehditleri ve bunlarla ilgili alınması gerekli önlemler ve geliştirilmesi gereken projelerin araştırılması için, Anayasanın 98. maddesi ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Gerekçe:

İnternet deyince aklımıza gelen ilk sorulardan bir tanesi güvenlidir. Güvenlik kavramı her kesim için ayrı önem taşıyan ama olmazsa olmaz unsurlardan biridir. Anne ve babalar için çocukların hangi sitelerde gezindiği tereddüdü, İnternette alışveriş yapan biri için kredi kartı bilgilerinin gizliliği, şifrelerimizin kopyalanıp çalınması, İnternet bankacılığına hâlâ alışmamış ve kullanmayan insanların haklı sebepleri ya da kişisel verilerin farklı amaçlarla kullanılması tereddütleri İnternetin olduğu bir dünyada sürekli karşımıza çıkan güvenlik problemleridir.

2010 yılında TÜİK'in yapmış olduğu bir araştırmaya göre ülkemizde İnternet kullananların 72,8'i e-posta alıp gönderiyor, %22,6'sı seyahat, konaklama ve bilet satın alma gibi işlemler yapıyor, %10,2'si iş başvurusu yapma amacıyla bilgilerini İnternet ortamında paylaşıyor, %16,8'i İnternet bankacılığını kullanıyor, %4,1'i mal veya hizmet satın alma işlemi yapıyor. Görüldüğü gibi bu işlemlerin hepsinde kişisel verilerimizin kaybolması, çalınması ya da kötü amaçla kullanılmasını doğrudan etkileyen birçok neden bulunmaktadır. Özellikle de bu tür güvenlik problemlerinin ana merkezini İnternet cafe'ler oluşturmaktadır. Evde ebeveynlerine yakalanma korkusu yaşayan çocuklar, IP adresinin bilinmesini istemeyen hacker'lar yasadışı ve işlemler için İnternet cafeleri tercih etmektedirler. Ayrıca, oyun salonlarında bolca vakit geçiren çocuklar ve gençlerimizin bu bağımlılığa kendilerini kaptırmaları dolayısıyla sağlık problemleriyle karşılaşmaktadırlar.

Gelişen teknoloji sayesinde bir yanda bir buluş hayatımızı kolaylaştırırken, diğer yanda onu tehdit eden unsurlar kendisini göstermektedir. İnternetin hayatımıza getirmiş olduğu kolaylıklar ve güzelliklerin yanı sıra böyle tehditlerin de var olduğunun bilinmesi ve önlemlerinin alınması gerekmektedir. Bu sebeple böyle bir Araştırma Komisyonunun kurulmasına ihtiyaç duyulmuştur.

1) Necdet Ünüvar	(Adana)
2) Nevzat Pakdil	(Kahramanmaraş)
3) Ruhi Açıkgöz	(Aksaray)
4) Erol Kaya	(İstanbul)
5) Nesrin Ulema	(İzmir)
6) İhsan Şener	(Ordu)
7) Alev Dedegil	(İstanbul)
8) Muhammet Bilal Macit	(İstanbul)
9) Fatih Şahin	(Ankara)
10) İsmail Tamer	(Kayseri)
11) Öznur Çalık	(Malatya)
12) Ünal Kacır	(İstanbul)
13) Gökçen Özdoğan Enç	(Antalya)
14) İlknur Denizli	(İzmir)
15) Yüksel Özden	(Muğla)
16) İlhan Yerlikaya	(Konya)
17) Mehmet Şükrü Erdinç	(Adana)
18) Abdulkerim Gök	(Şanlıurfa)
19) Ertuğrul Soysal	(Yozgat)
20) Ahmet Öksüzkaya	(Kayseri)
21) Mehmet Müezzinoğlu	(Edirne)

5- İzmir Milletvekili Erdal Aksünger ve 28 milletvekilinin, bilişim sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/158)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Dünyada bilişim sektörü çok büyük bir hızla geliyor ve inanılmaz büyüklükte pazarlar oluşturuyor. Günümüzde ülkelerin gelişmişlik düzeylerini, o ülkenin bilişim sektörünün dünyadaki yeri belirlemektedir. Ülkemiz için çok hayati önem taşıyan bilişim sektöründe özellikle son yıllarda yeterli gelişme gösterilememiştir.

Connectivity Scorecard değerlendirmesine göre Türkiye'nin gelişmekte olan 25 ülke arasında 2009 yılında 2. sırada iken 2010 yılı değerlendirmesinde Malezya, G. Afrika, Şili, Arjantin, Rusya ve Brezilya'nın ardından 7. sıraya gerilemiştir. Bizden öndeki ülkeler bu alanda bizden daha hızlı gelişme göstermişlerdir. Bir yıl içinde 6 ülkenin bizim önümüze geçmesi bu alanda yarışın ne boyutta olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Dünya Ekonomi Forumu (WEF) tarafından hazırlanan ve 2009-2010 dönemini kapsayan son çalışmaya göre Bilgi Toplumuna Hazır Olma (Networked Readiness) indeksinde Türkiye'nin 133 ülke içinde 69. sırada yer alması; 2007-2008 indeksinde 127 ülke içinde 55., 2008-2009 indeksinde 61. sırada olan Türkiye'nin yerinin göreceli olarak son üç dönemdir sürekli gerilemesi yine bir önceki çalışmada olduğu gibi ülkemizin "Bilgi Toplumu" olma yarışında geriye düşmekte olduğunun bir diğer göstergesidir.

Ayrıca, bununla beraber, Birleşmiş Milletler Elektronik Devlet Gelişim İndeksi (EGDI) değerlendirmesinde gerek alınan 0.4780 puan ve gerekse 183 ülke arasında 69. sırada yer almış olması Türkiye'nin vizyonu, iddiası ve diğer alanlardaki hedefleri ile karşılaştırıldığında, ülkemiz açısından gelecekte ciddi sorunların yaşanmasına sebep olacaktır.

Her üç çalışma da Türkiye'nin "Bilgi Toplumu" olma yarışında son bir kaç yılda diğer ülkelerin gerisine düşmeye başladığını ve bunun tersine çevrilebilmesi için Bilişim alanında mevcut devlet politika ve uygulamalarının mutlaka gözden geçirilmesi ve iyileştirilmesi gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Bilgi toplumu olma yolunda ülke olarak hak ettiğimiz seviyede ve hedeflediğimiz yerde olabilmemiz, bilişim sektörünün gelişmesi ve sektörde yaşanan sorunların çözümü ile ilgili olarak Anayasanın 98 ve Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğünün 104 ve 105. Maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

- 1) Erdal Aksünger (İzmir)
- 2) Veli Ağbaba (Malatya)
- 3) Mahmut Tanal (İstanbul)
- 4) Mustafa Sezgin Tanrıkulu (İstanbul)
- 5) Namık Havutça (Balıkesir)
- 6) Faik Tunay (İstanbul)
- 7) Ramazan Kerim Özkan (Burdur)
- 8) Dilek Akagün Yılmaz (Uşak)
- 9) Gürkut Acar (Antalya)
- 10) Ahmet Toptaş (Afyonkarahisar)
- 11) Turgut Dibek (Kırklareli)
- 12) Hurşit Güneş (Kocaeli)
- 13) Ali İhsan Köktürk (Zonguldak)
- 14) Doğan Şafak (Niğde)
- 15) Sedef Küçük (İstanbul)
- 16) Binnaz Toprak (İstanbul)
- 17) Recep Gürkan (Edirne)
- 18) Mehmet S. Kesimoğlu (Kırklareli)
- 19) Ayşe Nedret Akova (Balıkesir)
- 20) Sakine Öz (Manisa)
- 21) Haydar Akar (Kocaeli)
- 22) Mehmet Hilal Kaplan (Kocaeli)
- 23) Muharrem Işık (Erzincan)
- 24) İlhan Demiröz (Bursa)
- 25) Ahmet İhsan Kalkavan (Samsun)
- 26) Aylin Nazlıaka (Ankara)
- 27) Bülent Tezcan (Aydın)
- 28) Osman Aydın (Aydın)
- 29) Aykan Erdemir (Bursa)

6- Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 27 milletvekilinin, bilgi iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin beraberinde getirdiği imkân ve risklerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/159)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye'de başta internet olmak üzere Bilgi İletişim Teknolojilerinin (BİT) kullanımı çocuklar ve gençler arasında giderek artmaktadır. Ülkemizde yapılan araştırmalar, bilgi iletişim teknolojilerinin haberlerin izlenmesi, sosyal medya kullanımı ve eğlence amacıyla kullanıldığını göstermektedir. Ayrıca e-devlet uygulamaları çerçevesinde, nüfusun her kesiminin giderek yaygınlaşan ve yoğunlaşan oranda internet ara yüzünü ve çeşitli mobil uygulamaları kullanması bir gereksinim hâline gelmiştir. Bilgi İletişim Teknolojilerinin gündelik yaşamın vazgeçilmez bir ögesi olduğu günümüzde tartışılmaz bir hâl almıştır. Bilgi İletişim Teknolojilerinin getirdiği imkânlar beraberinde bir takım da riskleri barındırmaktadır. Bilgi İletişim Teknolojilerinin getirdiği imkânlar ve risklerin tespiti ve bu tespit sonucunda imkânların ve risklerin araştırılması, risklerin belirlenerek sorunların giderilmesi ve çözüm yollarının araştırılması amacıyla anayasamızın 98'inci maddesi, iç tüzüğün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince ekte sunulan gerekçe çerçevesinde Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Genel Gerekçe:

Türkiye'de başta internet olmak üzere Bilgi İletişim Teknolojilerinin (BİT) kullanımı çocuklar ve gençler arasında giderek artmaktadır. Ülkemizde yapılan araştırmalar, bilgi iletişim teknolojilerinin haberlerin izlenmesi, sosyal medya kullanımı ve eğlence amacıyla kullanıldığını göstermektedir.

Ayrıca e-devlet uygulamaları çerçevesinde, nüfusun her kesiminin giderek yaygınlaşan ve yoğunlaşan oranda internet ve çeşitli mobil uygulamaları kullanması bir gereksinim hâline gelmiştir. Bilgi İletişim Teknolojilerinin gündelik yaşamın vazgeçilmez bir ögesi olduğu, günümüzde tartışılmaz bir hâl almıştır. Bilgi çağında teknolojideki süratli değişimin bilgiye ulaşmayı kolaylaştırdığı da aşikârdır.

Bilgi İletişim Teknolojilerinin getirdiği imkânlar yanında bir takım da riskleri bulunmaktadır. Asıl önemli olan hangi bilgiye ulaşılacağı, ulaştığımız bu bilgiyi nasıl kullanacağımızda. Muhakkak ki her bilginin iyiye ve kötüye kullanımı, istismarı söz konusudur. Bu istismarlardan kaynaklanan bir kısım pazar ve çok büyük parasal imkânların da olduğu rantlar oluşmaktadır.

Yararları yanında bir takım riskleri de beraberinde getiren Bilgi İletişim Teknolojileri uzun süreli kullanımlarda bağımlılık ve dikkat dağınıklığı gibi psikolojik, göz bozukluğu gibi fiziksel rahatsızlıklara da neden olmakta zaman

kaybını da beraberinde getirmektedir. Bir diğerk olumsuz tarafı da internet oyunlarından sanal para alabilmek maksadı güdülerək maddi kayıplara neden olmaktadır. Bu olumsuzlukların asgariye indirilmesi konusunda uluslararası işbirliğine ihtiyaç duyulmaktadır.

İnternet kullanımı, bilgiye ulaşım, bunun istismarı, kötüye kullanımı gibi konuların ceza hukukuyla ilgili boyutu bulunmakta ve bu konu üzerinde ciddiyle durulması gerekmektedir.

Bilgi İletişim Teknolojileri öncelikle eğitim kurumlarımızda çocuklarımızın ve gençlerimizin doğru kullanımı konusunda yönlendirme ve bilgilendirmenin düzgün yapılması, web sitelerinin yaş sınırına uygun olarak gerekli kurumlar tarafından denetlenmesi ve gerekli yasal düzenlemelerin yapılmasının yanı sıra gerekli yaptırımların da uygulanması gerekmektedir.

Türkiye çapında kentsel ve kırsal bölgelerde, seçkisiz tabaka yöntemiyle seçilen 9-16 yaş arası yapılan araştırmaya katılan tüm çocuklar İnternet'i kullanmakta olup, % 40'ı kendi bilgisayar veya dizüstü bilgisayarına sahip ve diğerk % 39'u bilgisayarını diğerk aile fertleri ile paylaşıyor olmasına rağmen, ebeveynlerin sadece % 29'u İnternet'i kullanmaktadır. Erkek ve kadın ebeveynlerin İnternet kullanım oranları arasında oldukça büyük bir fark vardır; % 29'luk dilim içerisinde erkek ebeveynlerin %49'u ve kadın ebeveynlerin sadece % 24'ü İnternet'i kullanmaktadır. Avrupa ülkelerinde erkek ebeveynlerin % 87'si ve kadın ebeveynlerin ise % 82'si İnternet kullanıcısıdır.

İnternet'i kullanmaya yetecek kadar bilgiye sahip olan çok az sayıdaki ebeveyn, ne çocuklarının teknoloji kullanımı sırasında elde edeceği imkânları ve karşılabileceği riskleri anlamakta ne de İnternet'te onları rahatsız edecek durumlarla başa çıkmalarını sağlayacak yardımı sağlayabilmektedirler.

Sorun Bilgi Teknolojilerinin kendisi değil bunların nasıl kullanıldığıdır.

Bütün bu konuların araştırılmasıyla ilgili olarak işin ceza hukuku boyutu, müeyyideler boyutu, eğitim boyutu, psikolojik boyutu, teknolojik boyutu incelenmeli ve bunların getireceği sıkıntıların, alınacak tedbirlerin bir devlet politikası hâline dönüşebilmesi bakımından gündelik yaşamın vazgeçilmez bir ögesi olan Bilgi Teknolojilerinin daha geniş kapsamda imkânlarının ve risklerinin araştırılması, bu teknolojilerinin daha faydalı bir biçimde kullanılmasının sağlanması ve konu ile ilgili gerekli bilgilendirmenin yapılarak doğru bilgiye kısa zamanda ulaşmanın alt yapısının oluşturulması gerekmektedir.

1) Mehmet Erdoğan

2) Orhan Karasayar

3) Murat Yıldırım

4) Ayşe Türkmenoğlu

5) Mehmet Erdem

(Gaziantep)

(Hatay)

(Çorum)

(Konya)

(Aydın)

- 6) Mehmet Sarı (Gaziantep)
- 7) Mehmet Ersoy (Sinop)
- 8) Enver Yılmaz (İstanbul)
- 9) Halil Mazıcıoğlu (Gaziantep)
- 10) Fikri Işık (Kocaeli)
- 11) Ali Aşlık (İzmir)
- 12) Metin Külünk (İstanbul)
- 13) Safiye Seymenođlu (Trabzon)
- 14) Mehmet Kasım Gülpınar (Şanlıurfa)
- 15) Canan Candemir Çelik (Bursa)
- 16) Derya Bakbak (Gaziantep)
- 17) Ali Şahin (Gaziantep)
- 18) Mehmet Akyürek (Şanlıurfa)
- 19) Osman Boyraz (İstanbul)
- 20) Muhammed Murtaza Yetiş (Adıyaman)
- 21) Erol Kaya (İstanbul)
- 22) Ahmet Yeni (Samsun)
- 23) Türkan Dađođlu (İstanbul)
- 24) Nureddin Nebati (İstanbul)
- 25) Sevim Savaşer (İstanbul)
- 26) Nihat Zeybekci (Denizli)
- 27) Mehmet Yüksel (Denizli)
- 28) Nevzat Pakdil (Kahramanmaraş)

7- Eskişehir Milletvekili Ruhsar Demirel ve 20 milletvekilinin, başta sosyal paylaşım siteleri olmak üzere İnternet kullanımının aile yapısı üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/160)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

“İnternet Kullanımının (Sosyal Paylaşım Sitelerinin) Aile Yapısı Üzerindeki Olumsuz Etkileri"nin araştırılması ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasamızın 98., Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Gerekçe:

Teknolojinin önemli parçalarından biri olan bilgisayar, modern yaşamın ve eğitimin vazgeçilmez bir bileşeni haline gelmiştir. 1995'li yıllardan sonra internet hızla yayılmaya başlamış ve 2000'li yıllardan sonra bilgisayarda yazışarak sohbet, bilgisayarın evlere girmesine ivme kazandırmıştır. Yanlış internet kullanımı, Türk aile yapısı üzerinde olumsuz etkiler bırakmaktadır. Sanal dünyada duygusal arkadaşlıklar, yaşanmaya başlanmıştır. Kadınlar ve erkekler internet aracılığıyla hakkında doğru bilgi vermeyen kişilerle tanışıp, onlar tarafından yasal ve sağlıklı olmayan ortamlara çekilebilmekte ve kandırılıp kullanılabilir. Ayrıca bazı kadınlar bir takım duygu avcılarının eline düşmekte, yuvalarının yıkılmasına kadar geçen bir sürece maruz kalmakta ve hatta bazen şiddetle karşılaşabilmektedirler.

DPT tarafından 16-74 yaş grubu üzerinde hanelerde BİT erişimini ve vatandaşların söz konusu teknolojilere ilişkin eğilimlerini saptamak amacıyla yapılan "Bilgi Toplumu İstatistikleri 2011" başlıklı araştırma sonuçları çarpıcıdır:

2010 yılında, herhangi bir zamanda internet kullananların oranı %41,6'dır.

Bilgisayar kullanıcılarının %69,7'si bilgisayar kullanımı konusunda hiçbir kursa katılmamıştır.

İşgücüne dâhil olmayan 15 yaş ve üstü ev işleriyle meşgul olan kişilerde internet kullanım oranı %11,9'dur.

İnternet kullanım amacı olarak birinci sırada e-posta gönderme (%72,8), ikinci sırada ise sohbet odalarına, haber gruplarına veya çevrimiçi tartışma forumlarına mesaj gönderme, anlık ileti gönderme yer almaktadır (%64,2).

Bilgisayarı herhangi bir konuda eğitim almak amacıyla kullananlar %6,3'tür.

Yine istatistiklere göre, Türkiye, kullanıcı sayısı bakımından dünya üzerinde 500 milyondan fazla kullanıcısı olan Facebook'ta tahmini 28 milyon kullanıcı hesabıyla ABD, Endonezya ve Birleşik Krallık'tan sonra 4. ülke konumundadır. Başka bir araştırmaya göre,

Türkiye'deki ortalama bir kullanıcının Facebook üzerinde harcadığı süre, yaklaşık olarak haftada 29,7 saattir. 2011 itibarıyla, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu ve tamamına yakını 'gelişmekte' olan 14 ülkede en çok ziyaret edilen internet sitesi Facebook'tur.

Bu verilerden yola çıkarak, sosyal medyanın etkilerinin toplumsal hayatta her geçen gün daha fazla hissedildiği, bilgisayar kullanıcılarının çoğunun bilgisayar kullanımı konusunda eğitimsiz olduğu, ev işleriyle meşgul olan kişilerde internet kullanım oranının arttığı, çoğunluğun sosyal paylaşım sitelerinde vakit geçirdiği söylenebilir. Ancak elimizde internet kullanımı nedeniyle bozulan yuvalara ve bunun doğurduğu şiddete dair istatistikler bulunmamaktadır.

Yanlış internet kullanımı hem kadınlar, hem de erkekler arasında mevcuttur. Ancak evliliklerde yanlış internet kullanımına bağlı yaşanan sorunlardan en çok kadınlar zararlı çıkmaktadır. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden en çok kadınlar etkilenmekte ve namus kavramında kadına biçilen rol erkeğinkinden ağır olmaktadır. Bu nedenle öncelikle kadınlar üzerindeki etkilerini araştırmak hedeflenmiştir. Erkeklerin, sosyal paylaşım sitelerinde biriyle tanıştığında yaşadıkları aile içi problemler örtbas edilirken, kadınlar ağır bedeller ödeyebilmektedir. Hatta, namus adına işlenen cinayetler bu sebeple gerçekleşebilmektedir. Toplumda kadına yönelik şiddete önlem alabilmek için bu araştırmaya ihtiyaç vardır. Kadınların, yanlış internet kullanımı nedeniyle yaşadığı zararlar tespit edilmeli ve çıkan sonuçlara göre önlemler geliştirilmelidir. Bu çalışma toplumda kadına ve kadın üzerinden namusa bakış açısına değişiklik getirilmesinde öncü olacak niteliktedir.

Araştırmanın genel amacı; yanlış internet kullanımının aile birliği üzerindeki olumsuz etkilerini araştırmaktır. Araştırmanın alt amaçları:

1. İnternet nedeniyle bozulan aile sayısını, bozulmanın eşlerden hangisinden kaynaklandığını tespit etmek.
2. İnternette manevi, maddi, cinsel zarar gören kadınların sayısını belirlemek.
3. İnternet nedeniyle kaç kadının şiddete maruz kaldığını belirlemek.
4. İnternet nedeniyle zarar gören kadınların sosyo-demografik özelliklerini belirlemek.
5. İnternette biriyle tanışarak kaç kadının ailesini terk ettiğini belirlemek.
6. Biriyle tanışıp ailesini terk eden kadınların illere ve bölgelere göre dağılımını belirlemek.

- 1) Ruhsar Demirel
- 2) Lütfü Türkkan
- 3) Enver Erdem
- 4) Mehmet Şandır
- 5) Mustafa Erdem
- 6) Mehmet Günal
- 7) Alim Işık

- (Eskişehir)
- (Kocaeli)
- (Elâzığ)
- (Mersin)
- (Ankara)
- (Antalya)
- (Kütahya)

- 8) Ali Öz
- 9) Reşat Doğru
- 10) Emin Çınar
- 11) Mesut Dedeođlu
- 12) S. Nevzat Korkmaz
- 13) Mustafa Kalaycı
- 14) Yusuf Halaçoğlu
- 15) Ahmet Kenan Tanrıkulu
- 16) Sinan Ođan
- 17) Yıldırım Tuđrul Türkeş
- 18) D. Ali Torlak
- 19) Bahattin Şeker
- 20) Sümer Oral
- 21) Cemalettin Şimşek

- (Mersin)
- (Tokat)
- (Kastamonu)
- (Kahramanmaraş)
- (Isparta)
- (Konya)
- (Kayseri)
- (İzmir)
- (Iğdır)
- (Ankara)
- (İstanbul)
- (Bilecik)
- (Manisa)
- (Samsun)